

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Ryegård, Annika
 Tel: 010-698 13 37
 Annika.Ryegård
 @naturvardsverket.se

ÖVERKLAGANDE
 2012-01-19 Ärendenr:
 NV-03137-11

Svea hovrätt, Mark- och miljööver-
 domstolen
 Box 2290
 103 17 Stockholm

Överklagande av Östersunds tingsrätt, mark- och miljödomstolens dom den 21 december 2011 med mål nr M 1346-11

Saken

Naturvårdsverket har överklagat ovan rubricerad dom och utvecklar härmed grunderna.

Sammanfattning

Naturvårdsverket yrkar att mark- och miljödomstolens dom upphävs och att Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västernorrlands läns beslut att avslå ansökan fastställs.

Mot bakgrund av områdets höga natur- och friluftsvärden vidhåller Naturvårdsverket att det är en olämplig lokalisering, även om de anpassningar som gjorts av verksamheten sedan ansökan ingavs har inneburit att störningarna från verksamheten är mindre än enligt den ursprungliga ansökan. Bolaget har inte heller kunnat visa att behovet av just denna täkt är avgörande för genomförandet av tänkta infrastrukturprojekt. Naturvårdsverket anser vidare att det på grund av bullret inte är möjligt att bedriva verksamheten på den aktuella platsen på ett acceptabelt sätt med hänsyn till påverkan på det rörliga friluftslivet i nationalparken. Naturvårdsverket anser att vad som ovan anförts utgör skäl att avslå ansökan.

Utveckling av Naturvårdsverkets talan

Naturvårdsverket vidhåller det som tidigare anförts i målet och vill särskilt framhålla följande.

Lokalisering

Den planerade täkten är placerad i ett område med höga natur- och friluftsvärden. Bara 200 meter norr om täktgränsen ligger Skuleskogens

nationalpark varav delar även är utpekade som Natura 2000-område. Hela tälkten ligger inom ett område som är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Då det av naturliga skäl förekommer intressekonflikter mellan dessa värden och planerad verksamhet är det särskilt viktigt att andra alternativ utreds för att säkerställa att tälkten inte går att placera på annat ställe med mindre påverkan. Naturvårdsverket vidhåller vad som tidigare anförts om att bristerna i lokaliseringsutredningen är av den grad att det inte är möjligt att bedöma om det finns likvärdiga eller bättre lokaliseringar.

Eftersom lokaliseringen i målet är starkt ifrågasatt av såväl länsstyrelsen, Plan- och miljönämnden i Örnköldsviks kommun och Miljö- och byggnämnden i Kramfors kommun som Naturvårdsverket måste särskilt stränga krav ställas på lokaliseringsutredningen (jfr Miljööverdomstolens dom den 5 mars 2009 i mål M 294-08).

Området är dessutom utpekade som världsarv. I detta avseende vill Naturvårdsverket hänvisa till det som tidigare anförts om att utnämmandet bygger på Unescos förtroende för att svensk tillämpning av miljölagstiftningen utgör ett betryggande skydd av området.

Även om de anpassningar som gjorts av verksamheten sedan ansökan ingavs har inneburit att störningarna från verksamheten är mindre än enligt den ursprungliga ansökan är det fortfarande en olämplig lokalisering.

Behovet av tälkten

I mark- och miljödomstolens domskäl framförs att infrastrukturprojekt ofta har korta ledtider och att behovet av naturliga skäl kan ändras över tid, vilket kan tolkas som att mark- och miljödomstolen menar att det specifika behovet i dessa fall inte behöver utredas på samma nivå som i andra projekt. Naturvårdsverket menar att det alltid är relevant att ur hushållningssynpunkt utreda behovet av varje tälkt och att det finns stöd för detta i miljöbalken.

Vid förändringarna av täktreglerna i augusti 2009 togs behovsprövningsregeln i 9 kap. 6 a § första stycket miljöbalken (MB) bort. I förarbetena framhölls dock att frågan om resurshushållning ändå ska beaktas vid prövningen av en ansökan om tillstånd att bedriva en täktverksamhet. Det understryks att det är viktigt att vid prövningen ta ställning till dels om det innebär en god hushållning att bryta täktmaterialet, dels om tälktens lokalisering är lämplig med hänsyn till det intrång i miljön som en tälkt innebär. I förarbetena betonas även att om det material som ska utvinnas ur den tilltänkta tälkten kan ersättas med material från andra tälkter eller om det finns andra närbelägna områden som skulle vara bättre att exploatera för täktverksamhet kan prövningsmyndigheten med tillämpning av 2 kap. 6 § första stycket MB konstatera att lokaliseringen är olämplig (se prop. 2008/09:144 s. 12 f. och jfr även MÖD 2006:29).

Av utredningen i målet framgår att det finns både berg-, morän- och naturgrustälkter i området som drivs av olika entreprenörer och materialet som ska utvinnas ur den tilltänkta tälkten kan ersättas med material från dessa. I denna bedömning ska även beaktas att det sannolikt finns andra närbelägna områden

som skulle vara bättre att exploatera ur hushållnings- och miljösynpunkt. Naturvårdsverket vidhåller det som tidigare anförts om att det av utredningen inte framgår att det inte finns andra närbelägna områden som skulle vara bättre att exploatera för täktverksamhet.

Om alla entreprenörer av konkurrensskäl ska anses ha behov av en täkt i ett område blir det i princip omöjligt att avslå en ansökan med motiveringen att behovet kan tillgodoses med material från en annan täkt. En sådan tolkning stämmer inte överens med miljöbalkens bestämmelser om resurshushållning i 2 och 3 kap.

Bolaget har inte kunnat visa att behovet av just denna täkt är avgörande för genomförandet av tänkta infrastrukturprojekt. Naturvårdsverket anser att detta utgör skäl att avslå ansökan.

Buller

I mark- och miljödomstolens domskäl påpekas att området är påverkat av trafikbuller. Naturvårdsverket vill framhålla att detta inte utgör skäl att tillåta ytterligare verksamhet som ökar bullernivåerna. De olika bullerkällorna kan dels förstärka varandra, dels förekomma på olika tidpunkter, vilket minskar möjligheterna för att besöka området under ostörda omständigheter. Vid val av plats och vid bestämmandet av krav på bullerbegränsning måste det beaktas att ett visst bullerutrymme redan har tagits i anspråk (jfr MÖD 2003:133).

Av utredningen i målet framgår att bolaget inte kan innehålla de rekommenderade riktlinjerna för buller från nyetablerad industri i områden för fritidsbebyggelse och rörligt friluftsliv där naturupplevelsen är en viktig faktor. Naturvårdsverket anser att dessa värden måste kunna innehållas i området på grund av områdets betydelse för det rörliga friluftslivet. Naturvårdsverket vill framhålla vad som tidigare anförts om att tillämpning av de lägre värdena i de allmänna råden om riktlinjer för externa industribuller inte kräver att området är detaljplanelagt. Det är tillräckligt att området är nationalpark och utpekad som område av särskilt intresse för friluftslivet i översiktsplanen.

Nationalparkerna i Sverige är ett av våra främsta turistmål och därmed viktiga ur både lokal och nationell synvinkel för turistnäringen. De senaste åren har staten genomfört stora ekonomiska satsningar för att tillgängliggöra nationalparker för friluftsliv m.m. och i förarbetena betonas hur nationalparker kan bidra till landsbygdsutvecklingen (se prop. 2009/10:238 s. 40). Nationalparkerna är områden där aktivt friluftsliv och rekreation ska kunna bedrivas och där det ska vara möjligt att åtnjuta orörd natur. Naturvårdsverket delar mark och miljödomstolens mening att det är uppenbart att upplevelsen av en orörd natur får ett betydligt högre värde om området präglas av stillhet.

Naturvårdsverket anser att det inte är möjligt att bedriva verksamheten på den aktuella platsen på ett acceptabelt sätt med hänsyn till påverkan på det rörliga friluftslivet i nationalparken.

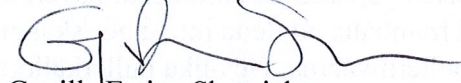
Tidigare verksamhet

I mark- och miljödomstolens domskäl konstateras att området sedan tidigare är påverkat av täktverksamhet. Den tidigare täktverksamheten på platsen är avslutad och att området är efterbehandlat. Det är alltså inte fråga om en utvidgning av en befintlig verksamhet (jfr MÖD 2006:29). Naturvårdsverket vill därför tydliggöra att detta inte kan ligga till grund för att underlätta fortsatt exploatering.

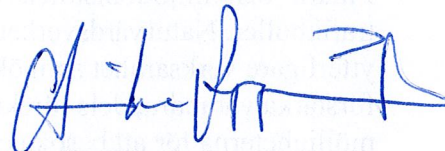
Beslut om denna komplettering har fattats av sektionschefen Gunilla Ewing Skotnicka.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit Linn Åkesson och Annika Ryegård, den sistnämnda föredragande.

För Naturvårdsverket

Gunilla Ewing Skotnicka

Annika Ryegård

Kopia till

Länsstyrelsen i Västernorrlands län
SGU